

**Το Ευρωπαϊκό
Ταμείο Θάλασσας,
Αλιείας και
Υδατοκαλλιέργειας
(ΕΤΘΑΥ)**

Συχνές ερωτήσεις

Στόχοι, προϋπολογισμός και πλαίσιο

Τι είναι το ΕΤΘΑΥ;

Το ΕΤΘΑΥ είναι ένα ταμείο της ΕΕ που λειτουργεί από το 2021 έως το 2027. Διοχετεύει χρηματοδοτικούς πόρους από τον [προϋπολογισμό της ΕΕ](#) για τη στήριξη της κοινής αλιευτικής πολιτικής (ΚΑΠ) της ΕΕ, της θαλάσσιας πολιτικής της ΕΕ και του θεματολογίου της ΕΕ για τη διεθνή διακυβέρνηση των ωκεανών.

Παρέχει χρηματοδοτική στήριξη για την ανάπτυξη καινοτόμων έργων που διασφαλίζουν τη βιώσιμη χρήση των υδάτινων και θαλάσσιων πόρων.

Αυτό συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων της [Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας](#), του χάρτη πορείας για τις πολιτικές της ΕΕ σχετικά με το περιβάλλον και το κλίμα.

Ποιος είναι ο σκοπός του ΕΤΘΑΥ;

Ως παγκόσμιος παράγοντας όσον αφορά τους ωκεανούς και ένας από τους μεγαλύτερους παραγωγούς θαλασσινών, η ΕΕ είναι υπεύθυνη για την προστασία και τη βιώσιμη χρήση των ωκεανών και των πόρων τους. Επίσης, η διασφάλιση του επισιτιστικού εφοδιασμού, της ανταγωνιστικότητας της θαλάσσιας οικονομίας και της οικονομικής επιβίωσης των παράκτιων κοινοτήτων εξυπηρετεί τα κοινωνικοοικονομικά συμφέροντα της ΕΕ.

Το ΕΤΘΑΥ συμβάλλει στην επίτευξη βιώσιμης αλιείας και στη διατήρηση των θαλάσσιων βιολογικών πόρων. Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζει:

- υγιείς και ασφαλείς θάλασσες και ωκεανούς που υπόκεινται σε βιώσιμη διαχείριση,
- την επισιτιστική ασφάλεια μέσω του εφοδιασμού αλιευτικών προϊόντων,
- την ανάπτυξη βιώσιμης γαλαζίας οικονομίας.

Συμβάλλει επίσης στην επίτευξη του [στόχου βιώσιμης ανάπτυξης αριθ. 14 του ΟΗΕ](#) («η διατήρηση και η βιώσιμη χρήση των ωκεανών, των θαλασσών και των θαλάσσιων πόρων»), για τον οποίον έχει δεσμευτεί η ΕΕ.

Ωστόσο, το ΕΤΘΑΥ είναι μικρό ταμείο και ως εκ τούτου θα πρέπει να χρησιμοποιείται βάσει στρατηγικής. Κάθε ευρώ που επενδύεται θα πρέπει να αποδίδει πολλαπλασιαστικά σε ό,τι αφορά τα συλλογικά οφέλη και το κοινό καλό. Επομένως, η χρηματοδότηση από το ΕΤΘΑΥ θα πρέπει να υποστηρίζει επενδύσεις που έχουν σαφή **προστιθέμενη αξία**, ιδίως μέσω αντιμετώπισης αστοχιών της αγοράς ή μη βέλτιστων επενδυτικών καταστάσεων.

Η δημόσια στήριξη δεν πρέπει να επικαλύπτει ή να παραγκονίζει την ιδιωτική χρηματοδότηση ούτε να στρεβλώνει τον ανταγωνισμό. Αντιθέτως, θα πρέπει να διευκολύνει τις ιδιωτικές επενδύσεις, ιδίως εκεί όπου ο ιδιωτικός τομέας είναι κερδοφόρος, γεγονός που ισχύει για τη θαλάσσια οικονομία γενικά.

Ποιες είναι οι βασικές δράσεις που υποστηρίζει το ΕΤΘΑΥ;

Το ΕΤΘΑΥ υποστηρίζει καινοτόμα έργα που συμβάλλουν στη βιώσιμη χρήση και διαχείριση των υδάτινων και θαλάσσιων πόρων.

Πιο συγκεκριμένα, διευκολύνει:

- αλιευτικές δραστηριότητες που είναι βιώσιμες και χαρακτηρίζονται από χαμηλές ανθρακούχες εκπομπές,
- την προστασία της θαλάσσιας βιοποικιλότητας και των θαλάσσιων οικοσυστημάτων,
- τον εφοδιασμό των Ευρωπαίων καταναλωτών με ποιοτικά και υγιεινά θαλασσινά προϊόντα διατροφής,
- την κοινωνικοοικονομική ελκυστικότητα και την ανανέωση των γενεών στον αλιευτικό τομέα, ιδίως όσον αφορά την παράκτια αλιεία περιορισμένης κλίμακας,
- την ανάπτυξη βιώσιμης και ανταγωνιστικής υδατοκαλλιέργειας που συμβάλλει στην επισιτιστική ασφάλεια,
- τη βελτίωση των δεξιοτήτων και των συνθηκών εργασίας στην αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια,
- την οικονομική και κοινωνική ζωτικότητα των παράκτιων κοινοτήτων,
- την καινοτομία στη βιώσιμη γαλαζία οικονομία,
- τη θαλάσσια ασφάλεια που συμβάλλει στη δημιουργία ασφαλούς θαλάσσιου χώρου,
- τη διεθνή συνεργασία που συμβάλλει σε υγιείς και ασφαλείς ωκεανούς που υπόκεινται σε βιώσιμη διαχείριση.

Ποιος είναι ο προϋπολογισμός του ΕΤΘΑΥ και πώς κατανέμεται;

Το ΕΤΘΑΥ έχει προγραμματιστεί για την περίοδο 2021-2027 με προϋπολογισμό **6 108 δις. EUR**.

Η διαχείριση του προγράμματος διακρίνεται σε «επιμερισμένη διαχείριση» και «άμεση διαχείριση»:

- **επιμερισμένη διαχείριση** — **5 311 δις. EUR** χορηγούνται μέσω εθνικών προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ και τις χώρες της ΕΕ,
- **άμεση διαχείριση** — **797 εκατ. EUR** που χορηγούνται άμεσα από την Επιτροπή.

Ποιο είναι το πλαίσιο του ΕΤΘΑΥ;

Υπό την «**επιμερισμένη διαχείριση**», η διαχείριση του ΕΤΘΑΥ πραγματοποιείται μέσω εθνικών προγραμμάτων που εγκρίνονται από την Επιτροπή. Στην περίπτωση αυτή, οι χώρες της ΕΕ περιγράφουν στα προγράμματά τους τον καλύτερο τρόπο επίτευξης των στόχων του ταμείου. Προσδιορίζουν δράσεις σύμφωνα με την εθνική στρατηγική τους και διαλέγουν επιλέξιμα έργα σύμφωνα με τα δικά τους κριτήρια.

Ωστόσο, ο κανονισμός για το ΕΤΘΑΥ ορίζει έναν κατάλογο δράσεων που δεν είναι επιλέξιμες για στήριξη, αποτρέποντας έτσι τυχόν ζημία στη βιωσιμότητα της αλιείας. Επιπροσθέτως, ορισμένες επενδύσεις και συστήματα αποζημίωσης για τον αλιευτικό στόλο υπόκεινται σε συγκεκριμένους όρους προκειμένου να διασφαλιστεί η συνάφειά τους με τους στόχους διατήρησης της ΚΑΠ.

Υπό την «**άμεση διαχείριση**», η Επιτροπή διαχειρίζεται άμεσα το ταμείο μέσω προγραμμάτων εργασίας που εγκρίνονται από την επιτροπή του ΕΤΘΑΥ, η οποία αποτελείται από μια ομάδα εμπειρογνομόνων που ορίζουν οι χώρες της ΕΕ.

Οριζόντιοι όροι

Ποιοι όροι ισχύουν προκειμένου να διασφαλιστεί ότι το ΕΤΘΑΥ στοχεύει σε δράσεις με συλλογική προστιθέμενη αξία;

Αρκετοί όροι διασφαλίζουν ότι δίνεται προτεραιότητα σε δράσεις με συλλογική προστιθέμενη αξία (π.χ. προστασία της βιοποικιλότητας, βιώσιμη αλιεία, καινοτομία, συλλογική οργάνωση των τομέων της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, τοπική ανάπτυξη) και όχι σε μεμονωμένες επενδύσεις με μικρότερη προστιθέμενη αξία.

- **Πέντε κατηγορίες μεμονωμένων επενδύσεων σε αλιευτικά σκάφη** υπόκεινται σε χρηματοδοτικό **ανώτατο όριο** —αθροιστικά δεν μπορούν να υπερβούν το 15 % του προϋπολογισμού που κατανέμεται σε κάθε χώρα της ΕΕ— προκειμένου να αποτρέπεται ο παραγκωνισμός δράσεων με υψηλότερη προστιθέμενη αξία.
- Τουλάχιστον το **15 %** του προϋπολογισμού που κατανέμεται σε κάθε χώρα της ΕΕ πρέπει να διοχετεύεται σε **2 ακρογωνιαίους λίθους της ΚΑΠ** προκειμένου να διασφαλίζονται επαρκείς πόροι για τους στόχους τους: i) έλεγχος των αλιευτικών δραστηριοτήτων και ii) συλλογή επιστημονικών δεδομένων για τη διαχείριση της αλιείας.
- Το ποσοστό της δημόσιας ενίσχυσης εξαρτάται από την προστιθέμενη αξία της επένδυσης. Έργα που έχουν **υψηλή συλλογική προστιθέμενη αξία** (π.χ. καινοτομία, συλλογικοί δικαιούχοι, πρόσβαση του κοινού στα αποτελέσματα) μπορούν να λάβουν χρηματοδότηση έως και **100 %**, ενώ ορισμένες μεμονωμένες επιδοτήσεις για τον στόλο δεν μπορούν να υπερβούν το 40 %.
- Δεν μπορεί να χορηγηθεί στήριξη για επενδύσεις επί του σκάφους απλώς και μόνο για την επίτευξη συμμόρφωσης με απαιτήσεις που είναι υποχρεωτικές βάσει του δικαίου της ΕΕ, με εξαίρεση ορισμένα είδη εξοπλισμού που χρησιμοποιούνται για τον έλεγχο των αλιευτικών δραστηριοτήτων. Οι επιδοτήσεις θα πρέπει να ενθαρρύνουν τη συμπεριφορά που **υπερβαίνει την απλή συμμόρφωση** με τη νομοθεσία.
- **Ορισμένες επιδοτήσεις προορίζονται μόνο για μικρά και μεσαία αλιευτικά σκάφη** (δηλ. μήκους κάτω των 24 m). Αυτές χρησιμοποιούνται:
 - ο για την αντικατάσταση ή τον εκσυγχρονισμό των μηχανών,
 - ο για την παροχή βοήθειας σε νέους αλιείς προκειμένου να αποκτήσουν για πρώτη φορά μεταχειρισμένο σκάφος,
 - ο για την αύξηση του όγκου του σκάφους με σκοπό τη βελτίωση της ασφάλειας, των συνθηκών εργασίας ή της ενεργειακής αποδοτικότητας.Τα μεγαλύτερα σκάφη διασφαλίζουν γενικά υψηλότερη κερδοφορία, οπότε θα πρέπει να χρησιμοποιούνται ιδιωτικά κεφάλαια για αυτές τις συγκεκριμένες επενδύσεις.

Τι συμβαίνει αν δικαιούχοι του ΕΤΘΑΥ ή χώρες της ΕΕ δεν συμμορφώνονται με τους κανόνες της ΚΑΠ;

Η στήριξη του ΕΤΘΑΥ χορηγείται υπό την προϋπόθεση της **συμμόρφωσης με τους κανόνες της ΚΑΠ**. Σε περίπτωση που ένας δικαιούχος διαπράττει σοβαρή παράβαση (π.χ. παράνομη

αλιεία) ή μια χώρα της ΕΕ δεν συμμορφώνεται με μια συγκεκριμένη υποχρέωση, η χρηματοδότηση διακόπτεται, αναστέλλεται ή διορθώνεται.

Γιατί απαιτούνται όροι για επενδύσεις στον αλιευτικό στόλο;

Οι επιδοτήσεις για επενδύσεις σε αλιευτικά σκάφη ενδέχεται να αυξήσουν την αλιευτική ικανότητα, και ως εκ τούτου την ικανότητα αλίευσης ιχθύων, γεγονός που ενδέχεται να οδηγήσει σε **υπεραλίευση**. Για παράδειγμα, ένα σκάφος με μεγαλύτερο κύτος και/ή ισχυρότερη μηχανή μπορεί να αλιεύει ιχθύς για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα με ταχύτερο ρυθμό και να ταξιδεύει σε μεγαλύτερες αποστάσεις για αυτόν τον σκοπό, αυξάνοντας έτσι την πίεση στα αποθέματα ιχθύων.

Επιπλέον, ορισμένα τμήματα του αλιευτικού στόλου παρουσιάζουν διαρθρωτικό πλεόνασμα, γεγονός που σημαίνει ότι **αυξημένος αριθμός σκαφών αλιεύουν μειούμενο αριθμό ιχθύων**. Η αύξηση της αλιευτικής ικανότητας σε αυτά τα τμήματα του στόλου θα είχε ως αποτέλεσμα τη συνέχιση της υπεραλίευσης.

Ως εκ τούτου, το ΕΤΘΑΥ περιλαμβάνει **διασφαλίσεις** όσον αφορά ορισμένες επιδοτήσεις για τον στόλο με σκοπό την αποφυγή αυτών των αρνητικών επιπτώσεων. Για παράδειγμα, το σκάφος πρέπει να ανήκει σε τμήμα του αλιευτικού στόλου που δεν παρουσιάζει διαρθρωτικό πλεόνασμα, και δεν μπορεί να χορηγηθεί στήριξη για την αύξηση της ισχύος του σκάφους.

Ωστόσο, δεν είναι επιζήμιες όλες οι επιδοτήσεις για τον στόλο. Με την εφαρμογή κατάλληλων όρων, οι επιδοτήσεις μπορούν να **συμβάλλουν θετικά** στην περιβαλλοντική, κοινωνική και οικονομική βιωσιμότητα, π.χ. επενδύσεις σε ήπιες αλιευτικές τεχνικές, στην ασφάλεια επί του σκάφους ή στην ενεργειακή αποδοτικότητα. Αυτές οι επενδύσεις είναι επιλέξιμες για στήριξη από το ΕΤΘΑΥ.

Υπάρχουν επιζήμιες αλιευτικές επιδοτήσεις στο πλαίσιο του ΕΤΘΑΥ;

Όχι, το ΕΤΘΑΥ δεν περιλαμβάνει επιζήμιες αλιευτικές επιδοτήσεις.

[Ο στόχος βιώσιμης ανάπτυξης αριθ. 14.6 του ΟΗΕ](#) περιγράφει αυτές τις επιδοτήσεις ως «αλιευτικές επιδοτήσεις που συμβάλλουν στην πλεονάζουσα αλιευτική ικανότητα και την υπεραλίευση, και (...) που συμβάλλουν στην παράνομη, αδήλωτη και ανεξέλεγκτη αλιεία». Η ΕΕ έχει δεσμευτεί να απαγορεύσει αυτές τις επιδοτήσεις.

Για την αποφυγή αυτών των επιδοτήσεων, ο κανονισμός για το ΕΤΘΑΥ περιλαμβάνει **κατάλογο μη επιλέξιμων δράσεων** (π.χ. ναυπήγηση νέων αλιευτικών σκαφών, αύξηση της ισχύος των αλιευτικών σκαφών) και **δέσμη όρων** για την αποφυγή των επιζήμιων επιπτώσεων, συμπεριλαμβανομένων των έμμεσων επιπτώσεων (π.χ. ορισμένες επενδύσεις μπορούν να λάβουν στήριξη μόνο για τμήματα του αλιευτικού στόλου που δεν παρουσιάζουν διαρθρωτικό πλεόνασμα).

Ειδικοί τομείς στήριξης

Πώς συμβάλλει το ΕΤΘΑΥ στην προστασία/αποκατάσταση της βιοποικιλότητας;

Στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, η ΕΕ θέσπισε [στρατηγική για τη βιοποικιλότητα](#) προκειμένου να βελτιώσει την προστασία της φύσης και να αναστρέψει την υποβάθμιση των οικοσυστημάτων. Το ΕΤΘΑΥ είναι βασικό μέσο που συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής αυτής. Συγκεκριμένα, συμβάλλει:

- στην προώθηση **αλιευτικών δραστηριοτήτων που είναι βιώσιμες και ήπιες** και προκαλούν **μειωμένες ανθρακούχες εκπομπές** (π.χ. συλλογή επιστημονικών δεδομένων που υποστηρίζουν τη βιώσιμη διαχείριση της αλιείας, εξάλειψη ανεπιθύμητων αλιευμάτων, προστασία ευαίσθητων ειδών, βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας των αλιευτικών σκαφών),
- στην προστασία και την αποκατάσταση της **θαλάσσιας βιοποικιλότητας και των θαλάσσιων οικοσυστημάτων** για την επίτευξη [καλής περιβαλλοντικής κατάστασης](#) των θαλάσσιων υδάτων (π.χ. με τη δημιουργία και τη διαχείριση θαλάσσιων προστατευόμενων περιοχών, την εφαρμογή των μέτρων προστασίας του χώρου που θεσπίζονται δυνάμει της [οδηγίας-πλαίσιου για τη θαλάσσια στρατηγική](#), την προστασία ειδών σύμφωνα με την [οδηγία για τους οικοτόπους](#)),
- στην προώθηση της **κυκλικής οικονομίας** (π.χ. μέσω συλλογής και ανακύκλωσης απολεσθέντων αλιευτικών εργαλείων και θαλάσσιων απορριμμάτων και μέσω αύξησης της αξίας των αποβλήτων από την αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια),
- στην προώθηση της **βιώσιμης και ενεργειακά αποδοτικής παραγωγής προϊόντων υδατοκαλλιέργειας**.

Πώς συμβάλλει το ΕΤΘΑΥ στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σε αυτήν στους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας;

Το ΕΤΘΑΥ μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα στους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας. Οι πιθανές δράσεις περιλαμβάνουν:

- την καινοτομία όσον αφορά την **τεχνολογία που είναι αποδοτική από άποψη CO₂** για την πρόωση των αλιευτικών σκαφών (π.χ. δοκιμές καυσίμων με χαμηλότερες ανθρακούχες εκπομπές, όπως υγροποιημένο φυσικό αέριο, υγροποιημένο βιοαέριο ή υβριδική-ηλεκτρική πρόωση· προπαρασκευαστική έρευνα για τη χρήση καυσίμου υδρογόνου),
- την αντικατάσταση ή τον εκσυγχρονισμό των μηχανών των αλιευτικών σκαφών με σκοπό τη μείωση των εκπομπών CO₂ από τα εν λόγω σκάφη (βάσει συγκεκριμένων όρων για την αποφυγή αύξησης της ισχύος και, ως εκ τούτου, της αλιευτικής ικανότητας),
- τη βελτίωση της **ενεργειακής αποδοτικότητας** των αλιευτικών σκαφών (π.χ. μέσω βελτίωσης της υδροδυναμικής τους),

- την ανάπτυξη πηγών προϊόντων διατροφής για υδατοκαλλιέργεια με χαμηλότερο αντίκτυπο,
- τη μετάβαση στην ενεργειακά αποδοτική παραγωγή προϊόντων υδατοκαλλιέργειας (π.χ. χρήση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές).

Το ΕΤΘΑΥ συμβάλλει επίσης στην προσαρμογή της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής:

- με τη χρηματοδότηση της συλλογής **επιστημονικών δεδομένων** για την καλύτερη κατανόηση του τρόπου με τον οποίον η κλιματική αλλαγή επηρεάζει τη διαχείριση της αλιείας (π.χ. σχετικά με τις επιπτώσεις που προκαλούνται από τη μετανάστευση των αποθεμάτων ιχθύων και από τα χωροκατακτητικά είδη),
- με την παροχή βοήθειας προκειμένου η υδατοκαλλιέργεια να καταστεί πιο **ανθεκτική** στην κλιματική αλλαγή (π.χ. μέσω διαφοροποίησης της παραγωγής με είδη που είναι ανθεκτικότερα στην κλιματική αλλαγή, διαχείρισης απρόβλεπτων ασθενειών/παρασίτων που προκύπτουν από αλλαγές στα πεδία θερμοκρασίας, ενίσχυσης της ανθεκτικότητας σε ακραία συμβάντα, ξηρασίες και άλλες μεταβλητές συνθήκες).

Σε ποιον βαθμό συμβάλλει το ΕΤΘΑΥ στην επίτευξη των στόχων για το κλίμα και τη βιοποικιλότητα που έχουν τεθεί στο πλαίσιο του πολυετούς προϋπολογισμού της ΕΕ;

Ο [προϋπολογισμός της ΕΕ](#) για την περίοδο 2021-2027 (δηλ. το «πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο») ορίζει στόχους όσον αφορά τις δαπάνες για το κλίμα και τη βιοποικιλότητα:

- το **30 %** του προϋπολογισμού θα δαπανηθεί για την καταπολέμηση της **κλιματικής αλλαγής**,
- το 2026 και το 2027, το **10 %** των ετήσιων δαπανών του προϋπολογισμού θα συμβάλλει στον τερματισμό και την αναστροφή της μείωσης της **βιοποικιλότητας**.

Παρότι το ΕΤΘΑΥ δεν περιλαμβάνει συγκεκριμένο δεσμευτικό στόχο ή οριοθέτηση των χρηματοδοτικών πόρων για το κλίμα και τη βιοποικιλότητα, συμβάλλει ενεργά στην επίτευξη των κοινών στόχων που ορίζονται στο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο.

Η Επιτροπή παρακολουθεί σε τακτική βάση το επίπεδο της συμβολής του ΕΤΘΑΥ σε αυτόν τον τομέα αξιοποιώντας όλα τα διαθέσιμα δεδομένα. Αν η πρόοδος που σημειώνεται όσον αφορά την επίτευξη του συνολικού στόχου είναι ανεπαρκής, η Επιτροπή συνεργάζεται ενεργά με τις χώρες της ΕΕ για τη θέσπιση διορθωτικών μέτρων, συμπεριλαμβανομένης της τροποποίησης του προγράμματος του ΕΤΘΑΥ που εφαρμόζουν.

Πώς συμβάλλει το ΕΤΘΑΥ στην επίτευξη των στόχων της ΚΑΠ;

Η **ΚΑΠ** έχει σκοπό να διασφαλίσει ότι οι δραστηριότητες αλιείας και υδατοκαλλιέργειας είναι περιβαλλοντικά **βιώσιμες** μακροπρόθεσμα και ότι υπόκεινται σε διαχείριση με τρόπο που είναι συμβατός με τον στόχο της επίτευξης **οικονομικών και κοινωνικών οφελών και οφελών για την απασχόληση**, ενώ παράλληλα συμβάλλουν στη διαθεσιμότητα του **επισιτιστικού εφοδιασμού**.

Το ΕΤΘΑΥ υποστηρίζει αυτούς τους στόχους μέσω των κάτωθι βασικών δράσεων:

- προώθηση **αλιευτικών δραστηριοτήτων που είναι βιώσιμες** μακροπρόθεσμα (που προάγουν τις ήπιες και επιλεκτικές αλιευτικές τεχνικές, που αποτρέπουν τα ανεπιθύμητα αλιεύματα),
- διασφάλιση συνθηκών **ανταγωνιστικότητας** του τομέα της αλιείας,
- υποστήριξη της **διαρθρωτικής διαχείρισης** της αλιείας και των αλιευτικών στόλων (εξάλειψη της πλεονάζουσας αλιευτικής ικανότητας του στόλου, μέτρα στήριξης για τη διατήρηση των θαλάσσιων βιολογικών πόρων),
- προώθηση της **αποδοτικότητας της αγοράς** αλιευτικών προϊόντων,
- συμβολή στην εξασφάλιση **δίκαιου επιπέδου διαβίωσης** στις παράκτιες περιοχές,
- συλλογή **επιστημονικών δεδομένων** που υποστηρίζουν τη διαχείριση της αλιείας,
- υποστήριξη του **ελέγχου** των αλιευτικών δραστηριοτήτων και προώθηση νοοτροπίας συμμόρφωσης με σκοπό τη διασφάλιση ισότιμων όρων ανταγωνισμού.

Υπό ποιους όρους παρέχεται στήριξη από το ΕΤΘΑΥ για επενδύσεις επί των αλιευτικών σκαφών;

Το ΕΤΘΑΥ δύναται να προσφέρει στήριξη για την καινοτομία και τις επενδύσεις επί των αλιευτικών σκαφών με σκοπό την **επίτευξη των στόχων της ΚΑΠ**. Η στήριξη αυτή περιλαμβάνει δράσεις που βελτιώνουν τη βιωσιμότητα, την επιλεκτικότητα των εργαλείων, την ασφάλεια, τις συνθήκες εργασίας, την ενεργειακή αποδοτικότητα και την ποιότητα των αλιευμάτων.

Ωστόσο, ισχύουν **στοχευμένοι περιορισμοί** που έχουν σκοπό να διασφαλίσουν τη βιωσιμότητα και την προστιθέμενη αξία της επένδυσης.

- Η απόκτηση εξοπλισμού που αυξάνει την ικανότητα του αλιευτικού σκάφους για την ανεύρεση ιχθύων δεν είναι επιλέξιμη, διότι θα βοηθούσε το σκάφος να αποκτήσει υπερβολική αποδοτικότητα σε βάρος της βιωσιμότητας.
- Η στήριξη δεν πρέπει να αυξάνει την αλιευτική ικανότητα του σκάφους, εκτός αν αυτή προκύπτει άμεσα από την αύξηση της ολικής χωρητικότητας (δηλ. του όγκου του σκάφους) που απαιτείται για τη βελτίωση της ασφάλειας, των συνθηκών εργασίας ή της ενεργειακής αποδοτικότητας.
- Δεν μπορεί να χορηγηθεί στήριξη απλώς και μόνο για την επίτευξη συμμόρφωσης με απαιτήσεις που είναι υποχρεωτικές βάσει του δικαίου της ΕΕ, εξαιρουμένων ορισμένων ειδών εξοπλισμού που χρησιμοποιούνται για τον έλεγχο των αλιευτικών δραστηριοτήτων. Οι επιδοτήσεις θα πρέπει να ενθαρρύνουν τη συμπεριφορά που υπερβαίνει την απλή συμμόρφωση με τη νομοθεσία.

- Δεν μπορεί να χορηγηθεί στήριξη για επενδύσεις επί σκαφών που είναι ως επί το πλείστον αδρανή κατά τα τελευταία 2 έτη, διότι οι επενδύσεις θα πρέπει να εστιάζουν στα ενεργά σκάφη.
- Ορισμένες επενδύσεις στον αλιευτικό στόλο υπόκεινται σε συγκεκριμένους κανόνες επιλεξιμότητας προκειμένου να μην οδηγούν σε πλεονάζουσα αλιευτική ικανότητα ή υπεραλίευση. Συγκεκριμένα, η στήριξη που χορηγείται α) σε νέους αλιείς προκειμένου να βοηθηθούν να αποκτήσουν για πρώτη φορά μεταχειρισμένο σκάφος και β) για την αντικατάσταση ή τον εκσυγχρονισμό της μηχανής του σκάφους υπόκειται σε όρους, π.χ. το σκάφος πρέπει να ανήκει σε τμήμα του αλιευτικού στόλου που δεν παρουσιάζει διαρθρωτικό πλεόνασμα και η νέα ή εκσυγχρονισμένη μηχανή πρέπει να μην έχει μεγαλύτερη ισχύ από εκείνη που αντικαθιστά.

Γιατί η ναυπήγηση νέων αλιευτικών σκαφών δεν είναι επιλέξιμη για στήριξη από το ΕΤΘΑΥ; Δεν είναι τα σύγχρονα σκάφη πιο ασφαλή και πιο βιώσιμα;

Οι ενωσιακές επιδοτήσεις για τη ναυπήγηση ή την απόκτηση νέων αλιευτικών σκαφών τερματίστηκαν το 2004 διότι είχαν συντελέσει στη δημιουργία μιας πολύ σοβαρής κατάστασης που χαρακτηριζόταν από **πλεονάζουσα αλιευτική ικανότητα και υπεραλίευση**. Έστω και αν τα νέα σκάφη είναι πιο ασφαλή και πιο βιώσιμα, μπορούν να αλιεύουν ιχθύς για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα με ταχύτερο ρυθμό και να ταξιδεύουν σε μεγαλύτερες αποστάσεις για αυτόν τον σκοπό, αυξάνοντας έτσι την πίεση στα αποθέματα ιχθύων.

Επιπλέον, δεν υπάρχει αστοχία της αγοράς ή συλλογικό όφελος που να δικαιολογεί τη δημόσια στήριξη για τη ναυπήγηση νέων σκαφών. Συνολικά, ο ευρωπαϊκός αλιευτικός στόλος είναι επικερδής, και η πρόσβαση σε πιστώσεις δεν φαίνεται να αποτελεί πρόβλημα για τον αλιευτικό τομέα. Επομένως, δεν υπάρχει λόγος να χρησιμοποιηθούν τα χρήματα των φορολογουμένων για τη χρηματοδότηση νέων αλιευτικών σκαφών με σκοπό το ατομικό ιδιωτικό κέρδος.

Οι κανόνες της ΚΑΠ επιτρέπουν τη ναυπήγηση νέων αλιευτικών σκαφών με ιδιωτικά κεφάλαια, ενώ παράλληλα προβλέπονται διασφαλίσεις που έχουν σκοπό να αποτρέψουν την αύξηση της αλιευτικής ικανότητας του στόλου. Πιο συγκεκριμένα, τυχόν νέα αλιευτική ικανότητα (μετρούμενη σε όγκο και ισχύ σκαφών) η οποία προστίθεται στον στόλο πρέπει να αντισταθμίζεται με την απόσυρση τουλάχιστον της ίδιας ικανότητας (π.χ. μέσω παροπλισμού παλαιού σκάφους). Ως εκ τούτου, στο πλαίσιο της ΚΑΠ οι χώρες της ΕΕ διαθέτουν επαρκή ευελιξία για τη διαχείριση της προσθήκης και της αφαίρεσης σκαφών στον στόλο τους και την αντιμετώπιση των επενδυτικών αναγκών του αλιευτικού τομέα με βιώσιμο τρόπο.

Το ΕΤΘΑΥ δύναται να προσφέρει στήριξη για την αύξηση του όγκου (που μετριέται ως «ολική χωρητικότητα») των αλιευτικών σκαφών. Δεδομένου ότι η ολική χωρητικότητα είναι παράμετρος της αλιευτικής ικανότητας, ποιοι όροι ισχύουν για την αποφυγή της πλεονάζουσας αλιευτικής ικανότητας;

Αύξηση του όγκου ενός αλιευτικού σκάφους σημαίνει ότι το σκάφος γίνεται μεγαλύτερο. Αυτό μπορεί να βελτιώσει την ασφάλεια επί του σκάφους, αλλά μπορεί επίσης να αυξήσει την ικανότητα αλίευσης και αποθήκευσης ιχθύων, γεγονός που συνεπάγεται κίνδυνο υπεραλίευσης.

Το ΕΤΘΑΥ προσφέρει στήριξη για την εν λόγω ανακαίνιση μόνο αν αυτή στοχεύει άμεσα **στη βελτίωση της ασφάλειας, των συνθηκών εργασίας ή της ενεργειακής αποδοτικότητας**. Η στήριξη αυτή είναι διαθέσιμη μόνο για μικρά σκάφη (δηλ. μήκους **κάτω των 24 m**).

Ισχύουν σαφείς διασφαλίσεις για την αποφυγή της αύξησης του όγκου που οδηγεί σε πλεονάζουσα αλιευτική ικανότητα και υπεραλίευση.

- Η στήριξη χορηγείται υπό την προϋπόθεση ότι στη συνέχεια θα εγκατασταθεί διάταξη ή εξοπλισμός που βελτιώνει την ασφάλεια, τις συνθήκες εργασίας ή την ενεργειακή αποδοτικότητα (π.χ. καταλύματα για το πλήρωμα).
- Μπορεί δε να χορηγηθεί μόνο σε τμήματα του αλιευτικού στόλου που δεν παρουσιάζουν διαρθρωτικό πλεόνασμα.
- Και πρέπει να αντισταθμιστεί με την απόσυρση τουλάχιστον του ίδιου όγκου στο ίδιο τμήμα του στόλου ή σε τμήμα του εθνικού στόλου στο οποίο υπάρχει πλεονάζουσα αλιευτική ικανότητα (π.χ. μέσω παροπλισμού παλαιού σκάφους), κατά τρόπο ώστε να μην αυξάνεται η συνολική αλιευτική ικανότητα του στόλου.

Πώς μπορεί το ΕΤΘΑΥ να διασφαλίσει συνθήκες οικονομικής βιωσιμότητας και ανταγωνιστικότητας στον τομέα της αλιείας;

Οι βασικοί παράγοντες κερδοφορίας στον τομέα της αλιείας είναι η αφθονία των αποθεμάτων ιχθύων, οι σταθερές τιμές των ιχθύων, οι χαμηλές τιμές των καυσίμων, η ενεργειακή αποδοτικότητα των σκαφών και η επιδεξιότητα των αλιέων. Μερικοί από αυτούς τους παράγοντες είναι εξωτερικοί και δεν εξαρτώνται από διαρθρωτικές επενδύσεις.

Το ΕΤΘΑΥ μπορεί να συμβάλλει στη διασφάλιση διαρθρωτικών συνθηκών που προάγουν την κερδοφορία και την ανταγωνιστικότητα, για παράδειγμα ακολουθώντας τις κατωτέρω μεθόδους.

- Μπορεί να **επενδύει** σε αλιευτικά σκάφη, συγκεκριμένα για την αύξηση της ενεργειακής τους απόδοσης και τη βελτίωση της ποιότητας των αλιευμάτων. Η μείωση της κατανάλωσης καυσίμων μειώνει το λειτουργικό κόστος και η βελτιωμένη ποιότητα των ιχθύων συμβάλλει στη σταθερότητα των τιμών στην αγορά.
- Μπορεί να **αναπτύσσει δεξιότητες και γνώσεις** μέσω μελετών σκοπιμότητας, συμβουλευτικών υπηρεσιών, εκτιμήσεων των επιπτώσεων και πιλοτικών έργων που διαδίδονται σε ολόκληρο τον τομέα της αλιείας.
- Μπορεί να **κινητοποιεί ιδιωτικές επενδύσεις** μέσω μόχλευσης χρηματοδοτικών μέσων (κρατικών δανείων και εγγυήσεων). Τα χρηματοδοτικά μέσα είναι ιδιαίτερα κατάλληλα για νέες επενδύσεις που αναμένεται να είναι οικονομικά βιώσιμες αλλά δεν μπορούν να εξασφαλίσουν επαρκή χρηματοδότηση από πηγές της αγοράς.
- Μπορεί να βοηθήσει τους αλιείς **να διαφοροποιήσουν το εισόδημά τους** και να αναπτύξουν συμπληρωματικές δραστηριότητες στην τοπική γαλάζια οικονομία, π.χ.

τουρισμός, άμεσες πωλήσεις, περιβαλλοντικές υπηρεσίες και πολιτιστικές θαλάσσιες δραστηριότητες.

Πώς υποστηρίζει το ΕΤΘΑΥ την ανάπτυξη δεξιοτήτων;

Η ανάπτυξη δεξιοτήτων είναι ουσιώδης για την ανταγωνιστικότητα των τομέων της αλιείας, της υδατοκαλλιέργειας και της θάλασσας. Σε αυτόν τον τομέα, το ΕΤΘΑΥ μπορεί για παράδειγμα να υποστηρίξει:

- τις συμβουλευτικές υπηρεσίες,
- τη συνεργασία μεταξύ επιστημόνων και αλιέων,
- την επαγγελματική κατάρτιση,
- τη διά βίου μάθηση,
- την προώθηση του κοινωνικού διαλόγου,
- την ανταλλαγή γνώσεων.

Πώς συμβάλλει το ΕΤΘΑΥ στην κοινωνική πρόνοια και την ανανέωση των γενεών στον τομέα της αλιείας;

Η ΚΑΠ έχει στόχο να διασφαλίσει επαρκές επίπεδο διαβίωσης για τα άτομα που εξαρτώνται από τις αλιευτικές δραστηριότητες. Αυτό είναι το κλειδί για την ανανέωση των γενεών στον τομέα της αλιείας.

Υπάρχουν **3 βασικές προϋποθέσεις** για να καταστεί η αλιεία ελκυστικότερη:

- η βιώσιμη διαχείριση των αλιευτικών δραστηριοτήτων και των στόλων μακροπρόθεσμα, που είναι απαραίτητη για την κερδοφορία,
- οι καλές συνθήκες εργασίας επί του σκάφους,
- το υψηλό επίπεδο δεξιοτήτων.

Το ΕΤΘΑΥ μπορεί να προσφέρει στήριξη για επενδύσεις που έχουν αυτούς τους σκοπούς, για παράδειγμα:

- με την ενίσχυση του ανθρώπινου κεφαλαίου και των **δεξιοτήτων** (π.χ. επαγγελματική κατάρτιση, διά βίου μάθηση και ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών),
- με την **προσέλκυση νέων ανθρώπων** στον τομέα της αλιείας μέσω μέτρων εκπαίδευσης και επικοινωνίας,
- με τη χορήγηση **στήριξης για την εκκίνηση επιχειρηματικής δραστηριότητας** σε νέους αλιείς, π.χ. καταβολή μέρους του κόστους του πρώτου τους αλιευτικού σκάφους — πρόγραμμα που περιορίζεται μόνο στην αγορά μεταχειρισμένων μικρών και μεσαίων σκαφών (δηλ. μήκους κάτω από 24 m),
- με τη βελτίωση της **ασφάλειας και των συνθηκών εργασίας** επί των αλιευτικών σκαφών,
- με τη βελτίωση της **ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων** (π.χ. προαγωγή του ρόλου των γυναικών στις αλιευτικές κοινότητες),

- με τη διευκόλυνση των **εργασιακών σχέσεων** που περιλαμβάνουν όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Πώς συνεισφέρει το ΕΤΘΑΥ στις επιστημονικές γνώσεις για τη βελτίωση της διαχείρισης της αλιείας και του θαλάσσιου περιβάλλοντος;

Η διαχείριση της αλιείας βασίζεται στις βέλτιστες διαθέσιμες επιστημονικές γνωμοδοτήσεις. Αυτές στηρίζονται σε εναρμονισμένα, αξιόπιστα και ακριβή επιστημονικά δεδομένα.

Συνεπώς, η ΚΑΠ απαιτεί από της χώρες της ΕΕ να **συλλέγουν δεδομένα για τους στόλους** και τις αλιευτικές τους δραστηριότητες, ιδίως δε βιολογικά δεδομένα για τα αλιεύματα, καθώς και για τις δυνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις των αλιευτικών δραστηριοτήτων στο θαλάσσιο οικοσύστημα.

Για αυτόν τον σκοπό, το ΕΤΘΑΥ υποστηρίζει τις εξής δράσεις:

- Συνδράμει τις χώρες της ΕΕ στη συλλογή και την επεξεργασία δεδομένων για τους στόλους και τις αλιευτικές δραστηριότητες σύμφωνα με τον [κανονισμό-πλαίσιο για τη συλλογή δεδομένων](#).
- Υποστηρίζει την παροχή επιστημονικών γνωμοδοτήσεων για τη διαχείριση της αλιείας.
- Υποστηρίζει τη συλλογή και τη διαχείριση δεδομένων για την ενίσχυση της βιώσιμης διαχείρισης του θαλάσσιου περιβάλλοντος. Για αυτόν τον σκοπό, το ΕΤΘΑΥ χρηματοδοτεί το [«Ευρωπαϊκό δίκτυο Παρατηρήσεων και Δεδομένων της Θάλασσας»](#) (EMODnet) που δημιουργήθηκε για να καταστήσει τα θαλάσσια δεδομένα πιο διαθέσιμα σε δημόσιους και ιδιωτικούς χρήστες. Τα δεδομένα αυτά διευκολύνουν τον [«θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό»](#) με σκοπό τον συντονισμό των ανθρώπινων δραστηριοτήτων στη θάλασσα με βιώσιμο τρόπο. Συμβάλλει επίσης στην εφαρμογή μέτρων για την προστασία της θαλάσσιας βιοποικιλότητας και των θαλάσσιων οικοσυστημάτων.

Πώς συμβάλλει το ΕΤΘΑΥ στη μείωση των ανεπιθύμητων αλιευμάτων;

Η μείωση και η αποφυγή των ανεπιθύμητων αλιευμάτων είναι ένας από τους βασικούς στόχους της ΚΑΠ. Τα ανεπιθύμητα αλιεύματα περιλαμβάνουν ιχθύς που είτε έχουν μικρή εμπορική αξία είτε δεν μπορούν να πουληθούν διότι οι κανόνες της ΚΑΠ δεν επιτρέπουν την αλιεία τους, π.χ. αν:

- το μέγεθός τους είναι μικρότερο από το ελάχιστο επιτρεπόμενο,
- η ποσότητά τους έχει εξαντληθεί,
- έχουν υποστεί βλάβη,
- απαγορεύεται η αλίευσή τους.

Η απόρριψη ανεπιθύμητων αλιευμάτων στη θάλασσα αποτελεί σημαντική σπατάλη θαλάσσιων βιολογικών πόρων και επηρεάζει αρνητικά την οικονομική βιωσιμότητα της αλιείας.

Επομένως, η ΚΑΠ υποχρεώνει τα αλιευτικά σκάφη να εκφορτώνουν όλα τα αλιεύματά τους («υποχρέωση εκφόρτωσης»). Αυτή η υποχρέωση ωθεί τους αλιείς να προσαρμόζουν τα αλιευτικά τους πρότυπα προκειμένου να αποφεύγουν τη σπατάλη πόρων. Πράγματι, η εκφόρτωση των ανεπιθύμητων αλιευμάτων που δεν μπορούν να πουληθούν από τους αλιείς στο κανονικό εμπορικό δίκτυο ή έχουν χαμηλή εμπορική αξία δημιουργεί πρόσθετο κόστος, και ως εκ τούτου συνεπάγεται οικονομικές απώλειες. Η αποφυγή τους καθιστά τη δραστηριότητα πιο επικερδή.

Στο πλαίσιο αυτό, η **προσαρμογή των αλιευτικών τεχνικών** αποτελεί σημαντικό παράγοντα που θα βοηθήσει τους αλιείς να αλιεύουν μόνο τους επιθυμητούς ιχθύς, εξαλείφοντας έτσι τα ανεπιθύμητα αλιεύματα ευθύς εξαρχής. Για αυτόν τον σκοπό, το ΕΤΘΑΥ μπορεί να υποστηρίξει την καινοτομία και τις επενδύσεις που καθιστούν τις αλιευτικές τεχνικές και τα αλιευτικά εργαλεία πιο επιλεκτικά, με ιδιαίτερος υψηλό ποσοστό δημόσιας ενίσχυσης (**100 %**).

Επίσης, η στήριξη του ΕΤΘΑΥ μπορεί να συμβάλλει στη μείωση των επιπτώσεων που έχει η υποχρέωση εκφόρτωσης όσον αφορά τα ανεπιθύμητα αλιεύματα που δεν μπορούν να αποφευχθούν. Ως προς αυτό, μπορεί να συμβάλλει στη βελτίωση των υποδομών των αλιευτικών λιμένων με σκοπό:

- τη διευκόλυνση της εκφόρτωσης και της αποθήκευσης των ανεπιθύμητων αλιευμάτων,
- την εξεύρεση σημείων διάθεσης για τα ανεπιθύμητα αλιεύματα που εκφορτώνονται, χωρίς όμως να δημιουργείται δομημένη αγορά για τα αλιεύματα αυτά.

Οι δράσεις αυτές μπορούν να λάβουν δημόσια ενίσχυση σε ποσοστό **75 %**.

Πώς συμβάλλει το ΕΤΘΑΥ στη μείωση της πλεονάζουσας αλιευτικής ικανότητας του στόλου;

Ορισμένα τμήματα του αλιευτικού στόλου παρουσιάζουν πλεονάζουσα αλιευτική ικανότητα, γεγονός που οδηγεί σε υπερεκμετάλλευση των θαλάσσιων βιολογικών πόρων.

Αν υπάρχει διαρθρωτικό πλεόνασμα, μειώνεται η κερδοφορία διότι αυξημένος αριθμός σκαφών αλιεύουν μειούμενο αριθμό ιχθύων. Επομένως, για να αποφευχθεί αυτή η κατάσταση, απαιτείται διαρθρωτική προσαρμογή των οικείων αλιευτικών στόλων.

Προκειμένου να εξαλειφθεί η πλεονάζουσα αλιευτική ικανότητα, η ΚΑΠ απαιτεί από τις χώρες της ΕΕ να λαμβάνουν συγκεκριμένα μέτρα προκειμένου να **ευθυγραμμίζουν τον αριθμό των αλιευτικών σκαφών** με τους **διαθέσιμους πόρους**. Τα μέτρα αυτά βασίζονται σε εκτίμηση του ισοζυγίου μεταξύ της αλιευτικής ικανότητας του στόλου και των διαθέσιμων αλιευτικών δυνατοτήτων, στο επίπεδο του κάθε τμήματος του αλιευτικού στόλου.

Στο πλαίσιο αυτό, το ΕΤΘΑΥ μπορεί να καταβάλει οικονομική αποζημίωση στους αλιείς αν παύσουν μόνιμα τις αλιευτικές τους δραστηριότητες. Η αλιευτική ικανότητα που εξαλείφεται χάρη σε αυτήν τη στήριξη αφαιρείται κατόπιν μόνιμα από τον στόλο.

Η μόνιμη παύση μπορεί να πραγματοποιηθεί είτε μέσω διάλυσης του αλιευτικού σκάφους είτε μέσω παροπλισμού και μετατροπής του για άλλες δραστηριότητες. Ωστόσο, η μετατροπή του για ερασιτεχνική αλιεία δεν πρέπει να δημιουργεί αυξημένη πίεση στο θαλάσσιο οικοσύστημα.

Πώς συμβάλλει το ΕΤΘΑΥ στον έλεγχο των αλιευτικών δραστηριοτήτων;

Είναι εξαιρετικά σημαντικό για τις χώρες της ΕΕ να ελέγχουν τις αλιευτικές δραστηριότητες στα ύδατά τους προκειμένου **να επιβάλλουν την εφαρμογή της ΚΑΠ, να αποτρέπουν την παράνομη αλιεία** και να προωθούν μια **νοοτροπία συμμόρφωσης** στον τομέα της αλιείας. Αυτό διασφαλίζει ισότιμους όρους ανταγωνισμού για τους αλιείς σε ολόκληρη την ΕΕ.

Για αυτόν τον σκοπό, το ΕΤΘΑΥ συνδράμει τις χώρες της ΕΕ για την εφαρμογή ενός συστήματος ελέγχου της αλιείας που έχει θεσπιστεί δυνάμει του [κανονισμού της ΕΕ για τον έλεγχο](#). Πιο συγκεκριμένα, μπορεί να χορηγεί στήριξη για την αγορά μέσων ελέγχου, π.χ. μη επανδρωμένων αεροσκαφών και περιπολικών σκαφών, τα οποία μπορούν επίσης να συμβάλλουν στην επιτήρηση του θαλάσσιου χώρου και στην εκτέλεση αποστολών για την ακτοφυλακή.

Το ΕΤΘΑΥ στηρίζει επίσης επενδύσεις σε ψηφιακά εργαλεία για τον έλεγχο και την παρακολούθηση της αλιείας με διαφάνεια και αποδοτικότητα και με τρόπο φιλικό προς τον χρήστη, π.χ.:

- συστήματα ηλεκτρονικής παρακολούθησης εξ αποστάσεως,
- αυτοματοποιημένη ανάλυση δεδομένων,
- ραδιοσυχνική αναγνώριση,
- συνεχής μέτρηση και καταγραφή της ισχύος της μηχανής,
- τηλεόραση κλειστού κυκλώματος επί του σκάφους.

Υπό ποιους όρους καταβάλλει το ΕΤΘΑΥ αποζημίωση σε αλιείς για την προσωρινή παύση των δραστηριοτήτων τους;

Ορισμένα **μέτρα διατήρησης** δυνάμει της ΚΑΠ και ορισμένες **εξαιρετικές περιστάσεις** απαιτούν την προσωρινή παύση των αλιευτικών δραστηριοτήτων. Σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, το ΕΤΘΑΥ μπορεί στηρίζει την καταβολή οικονομικής αποζημίωσης σε αλιείς για αυτήν την προσωρινή παύση προκειμένου να μετριάσει τις οικονομικές τους απώλειες.

Η αποζημίωση είναι δυνατή αν η παύση των αλιευτικών δραστηριοτήτων οφείλεται:

- σε μέτρα για τη διατήρηση των θαλάσσιων βιολογικών πόρων (π.χ. προσωρινή απαγόρευση αλιείας με σκοπό τη βιολογική ανάπαυλα για ένα δεδομένο είδος και/ή μια δεδομένη περιοχή),
- στη διακοπή, για λόγους ανωτέρας βίας, της εφαρμογής μιας «συμφωνίας σύμπραξης βιώσιμης αλιείας» (δηλ. συμφωνίας που συνάπτεται μεταξύ της ΕΕ και τρίτης χώρας προκειμένου να επιτρέπεται σε αλιευτικά σκάφη της ΕΕ να αλιεύουν στα ύδατα αυτής της τρίτης χώρας),
- σε φυσική καταστροφή,
- σε περιβαλλοντικό συμβάν,
- σε κρίση στον τομέα της υγείας (συμπεριλαμβανομένης της πανδημίας COVID-19).

Οι παύσεις που οφείλονται σε μέτρα διατήρησης πρέπει να οδηγούν σε **μείωση της αλιευτικής προσπάθειας** βάσει επιστημονικών γνωμοδοτήσεων, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι συμβάλλουν όντως στην προστασία ή την αποκατάσταση θαλάσσιων βιολογικών πόρων.

Η αποζημίωση για την προσωρινή παύση των αλιευτικών δραστηριοτήτων πρέπει να είναι στοχευμένη και να μην αντικαθιστά τη διαρθρωτική προσαρμογή των αλιευτικών στόλων

εκεί όπου αυτή είναι απαραίτητη. Επομένως, δεν είναι δυνατόν να χορηγείται για διάστημα μεγαλύτερο των 12 μηνών ανά σκάφος κατά την περίοδο προγραμματισμού του ΕΤΘΑΥ.

Γιατί η κατασκευή νέων αλιευτικών λιμένων δεν είναι επιλέξιμη για στήριξη από το ΕΤΘΑΥ;

Δεν υφίσταται οικονομική ανάγκη για νέους λιμένες. Οι παράκτιες περιοχές της ΕΕ διαθέτουν ήδη αρκετούς. Η προσθήκη νέων δυνατοτήτων θα μείωνε τις δραστηριότητες των ήδη υφιστάμενων λιμένων, γεγονός που θα υπονόμει την οικονομική τους βιωσιμότητα.

Επιπλέον, οι νέοι λιμένες είναι **δαπανηροί** και το ΕΤΘΑΥ έχει περιορισμένο προϋπολογισμό.

Ως εκ τούτου, οι επενδύσεις θα πρέπει να εστιάζουν στις **υφιστάμενες υποδομές**.

Πώς συνεισφέρει το ΕΤΘΑΥ στη βιώσιμη υδατοκαλλιέργεια;

Η υδατοκαλλιέργεια συμβάλλει στη δυνατότητα της ΕΕ να παράγει τρόφιμα με βιώσιμο τρόπο και, ως εκ τούτου, διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη μακροπρόθεσμη επισιτιστική ασφάλεια και τον επισιτιστικό εφοδιασμό. Η υδατοκαλλιέργεια μπορεί επίσης να εξυπηρετεί σκοπούς που δεν σχετίζονται με τον επισιτισμό, για παράδειγμα την παραγωγή φαρμάκων και τη βιοτεχνολογία.

Η ΚΑΠ απαιτεί από κάθε χώρα της ΕΕ να καταρτίσει ένα **«πολυετές εθνικό στρατηγικό σχέδιο»** που προωθεί τη **βιωσιμότητα**, την **ανταγωνιστικότητα** και τη **διαφοροποίηση** της υδατοκαλλιέργειας. Το ΕΤΘΑΥ υποστηρίζει τις δράσεις που ορίζουν τέτοια σχέδια, για παράδειγμα όσον αφορά:

- την περιβαλλοντική βιωσιμότητα (συμπεριλαμβανομένων της βιολογικής υδατοκαλλιέργειας, της αποδοτικότητας των πόρων και των υπηρεσιών διαχείρισης της φύσης),
- τις παραγωγικές επενδύσεις,
- την καινοτομία,
- τη διαφοροποίηση των παραγωγών και των δραστηριοτήτων,
- την ανάπτυξη επαγγελματικών δεξιοτήτων,
- τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας,
- τις δράσεις στον τομέα της δημόσιας υγείας,
- τα συστήματα ασφάλισης αποθεμάτων υδατοκαλλιέργειας,
- την υγεία και την καλή μεταχείριση των ζώων.

Πώς μπορεί να συμβάλει το ΕΤΘΑΥ στη βελτίωση των αγορών προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας;

Η επισιτιστική ασφάλεια και ο επισιτιστικός εφοδιασμός βασίζονται σε αποτελεσματικές και καλά οργανωμένες αγορές προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, που έχουν σκοπό να διασφαλίσουν τη διαφάνεια, τη σταθερότητα, την ποιότητα και την ποικιλομορφία της **αλυσίδας εφοδιασμού**, καθώς και την **ενημέρωση των καταναλωτών**.

Για αυτόν τον σκοπό, η ΚΑΠ περιλαμβάνει **«κοινή οργάνωση των αγορών»**, η οποία αναγνωρίζει επισήμως «οργανώσεις παραγωγών» ως φορείς που εκπροσωπούν τους παραγωγούς προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας.

Οι οργανώσεις αυτές καταρτίζουν και υλοποιούν «**σχέδια παραγωγής και εμπορίας**» για τη συλλογική διαχείριση των δραστηριοτήτων των μελών τους, κυρίως για να τους βοηθούν να εξασφαλίζουν ότι η προσφορά θα ανταποκρίνεται στη ζήτηση της αγοράς.

Η κοινή οργάνωση των αγορών αναγνωρίζει επίσης «**διεπαγγελματικές οργανώσεις**», που αποτελούνται από διάφορες κατηγορίες οικονομικών φορέων που δραστηριοποιούνται στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας και οι οποίες συντονίζουν δραστηριότητες εμπορίας σε ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού (π.χ. κάθετη ολοκλήρωση παραγωγών, διανομών και λιανοπωλητών).

Το ΕΤΘΑΥ υποστηρίζει την **εμπορία των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας** σύμφωνα με αυτούς τους στόχους. Πιο συγκεκριμένα, μπορεί να βοηθήσει:

- στη δημιουργία οργανώσεων παραγωγών και στην υλοποίηση των σχεδίων παραγωγής και εμπορίας των οργανώσεων αυτών,
- στην ανάπτυξη νέων σημείων διάθεσης στην αγορά,
- στην προώθηση της ιχνηλασιμότητας και της πληροφόρησης των καταναλωτών,
- στην προσθήκη αξίας στα προϊόντα (π.χ. μέσω επισήμανσης σχετικά με την ποιότητα, τη βιωσιμότητα ή τη γεωγραφική προέλευση),
- στη διάδοση πληροφοριών σχετικά με την αγορά σε ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού.

Υπό ποιους όρους υποστηρίζει το ΕΤΘΑΥ τη μεταποίηση των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας;

Η μεταποιητική βιομηχανία διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη διαθεσιμότητα και την ποιότητα των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας.

Το ΕΤΘΑΥ μπορεί να προσφέρει στήριξη σε στοχευμένες επενδύσεις στον συγκεκριμένο κλάδο με σκοπό την επίτευξη των στόχων της **κοινής οργάνωσης των αγορών**.

Όταν πρόκειται για μεγαλύτερες εταιρείες (δηλ. για εταιρείες μεγαλύτερες από τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις), η στήριξη χορηγείται μέσω χρηματοδοτικών μέσων (δανείων ή εγγυήσεων). Οι άμεσες επιχορηγήσεις προσφέρονται μόνο σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Πώς ενισχύει το ΕΤΘΑΥ την ανθεκτικότητα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας;

Η αλιεία και η υδατοκαλλιέργεια αντιμετωπίζουν αυξανόμενους οικονομικούς και περιβαλλοντικούς κινδύνους μεταξύ άλλων λόγω της πανδημίας COVID-19, της κλιματικής αλλαγής και της αστάθειας των τιμών.

Το ΕΤΘΑΥ μπορεί να τις βοηθήσει να προσαρμοστούν στη μεταβαλλόμενη κατάσταση και να αποδεσμεύσει επιχειρηματικές ευκαιρίες με σκοπό την ενίσχυση της ανθεκτικότητάς τους.

Πιο συγκεκριμένα, το ΕΤΘΑΥ μπορεί να υποστηρίξει τις εξής δράσεις:

- προώθηση της **συλλογικής οργάνωσης** και της ανάπτυξης ικανοτήτων για την εκπόνηση συλλογικών επιχειρηματικών στρατηγικών και την ανταλλαγή γνώσεων (π.χ. δημιουργία οργανώσεων παραγωγών, πληροφορίες σχετικά με την αγορά, συμβουλευτικές υπηρεσίες),
- τόνωση της **έρευνας και καινοτομίας** με γνώμονα την αγορά για την ανάπτυξη νέων υπηρεσιών ή προϊόντων με αυξημένες δυνατότητες (π.χ. μελέτες σκοπιμότητας και πιλοτικά έργα, εφαρμοσμένη έρευνα για νέα προϊόντα και νέες παραγωγικές διεργασίες),
- παροχή στήριξης σε **διαρθρωτικές επενδύσεις** που αναμένεται να είναι οικονομικά βιώσιμες αλλά οι οποίες δεν μπορούν να εξασφαλίσουν επαρκή χρηματοδότηση από πηγές της αγοράς (βασικοί επενδυτικοί τομείς: ενεργειακή αποδοτικότητα, ποιότητα προϊόντων, κυκλική οικονομία),
- **διαφοροποίηση** των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και των πηγών εισοδήματος (π.χ. συμπληρωματικές δραστηριότητες στην τοπική γαλάζια οικονομία, συμπράξεις με τοπικές κοινότητες),
- αναβάθμιση **δεξιοτήτων** προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες που προκύπτουν από νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες (π.χ. επαγγελματική κατάρτιση, καθοδήγηση σε νέους αλιείς, διά βίου μάθηση, ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών),
- ενίσχυση της **οργάνωσης της αγοράς** για την προσθήκη αξίας σε προϊόντα και την ανάπτυξη νέων σημείων διάθεσης (π.χ. υλοποίηση σχεδίων παραγωγής και εμπορίας, κάθετη ολοκλήρωση παραγωγών προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας και διανομέων και λιανοπωλητών στο πλαίσιο διεπαγγελματικών οργανώσεων),
- αύξηση της ικανότητας **διαχείρισης κινδύνων** και της αντίδρασης σε ανεπιθύμητα συμβάντα (π.χ. αμοιβαία κεφάλαια, ασφαλιστικά μέσα, συλλογική διαχείριση περιβαλλοντικών κινδύνων) στους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας.

Πώς υποστηρίζει το ΕΤΘΑΥ την αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19;

Σε περίπτωση που η πανδημία επιφέρει σημαντικές αναταράξεις στις αγορές προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, η Επιτροπή μπορεί να ενεργοποιήσει ένα **έκτακτο προσωρινό μέτρο επείγουσας ανάγκης** προκειμένου να μετριάσει τις άμεσες οικονομικές συνέπειες. Το μέτρο αυτό δίνει τη δυνατότητα σε όσους ασχολούνται με την αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια να λάβουν **οικονομική αποζημίωση** για τις οικονομικές απώλειες και τις πρόσθετες δαπάνες τους. Η Επιτροπή παρακολουθεί συνεχώς την κατάσταση στις αγορές και εξετάζει τη λήψη όλων των απαραίτητων μέτρων εάν υπάρξουν στοιχεία που καταδεικνύουν την ύπαρξη σημαντικών αναταράξεων σε αυτές.

Το ΕΤΘΑΥ μπορεί επίσης να βοηθήσει τους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας να προσαρμοστούν στις απαιτήσεις υγιεινής και ασφάλειας, π.χ. με την αγορά μέσων ατομικής προστασίας.

Επιπροσθέτως, μπορεί να διευκολύνει την ανάπτυξη προσωρινών εναλλακτικών σημείων διάθεσης στην αγορά για να αντισταθμίσουν το κλείσιμο των εστιατορίων (π.χ. άμεσες πωλήσεις στους καταναλωτές).

Μακροπρόθεσμα, το ΕΤΘΑΥ μπορεί να προσφέρει στήριξη σε επενδύσεις που αποσκοπούν στην αύξηση της ανθεκτικότητας (για λεπτομέρειες ανατρέξτε στο προηγούμενο ερώτημα).

Πώς υποστηρίζει το ΕΤΘΑΥ την παράκτια αλιεία μικρής κλίμακας;

Η «παράκτια αλιεία μικρής κλίμακας» εκτελείται από α) σκάφη θαλάσσιας αλιείας και αλιείας εσωτερικών υδάτων συνολικού μήκους έως και 12 m τα οποία δεν χρησιμοποιούν συρόμενα εργαλεία αλιείας, και β) αλιείς από την ακτή.

Αυτό το είδος αλιείας αντιστοιχεί σχεδόν στο **75 %** όλων των αλιευτικών σκαφών που είναι νηολογημένα στην Ένωση και **σχεδόν στο ήμισυ** όλων των απασχολούμενων στον τομέα της αλιείας. Επομένως διαδραματίζει σημαντικό κοινωνικοοικονομικό ρόλο στις τοπικές παράκτιες κοινότητες.

Στο πλαίσιο αυτό, το ΕΤΘΑΥ εστιάζει συγκεκριμένα στην παράκτια αλιεία περιορισμένης κλίμακας.

- Τα έργα που σχετίζονται με την παράκτια αλιεία μικρής κλίμακας μπορούν να λάβουν στήριξη με ποσοστό δημόσιας ενίσχυσης **100 %**, εκτός από εκείνα που σχετίζονται α) με την αρχική απόκτηση αλιευτικού σκάφους από νεαρό αλιέα, β) με την αντικατάσταση ή τον εκσυγχρονισμό μηχανής, και γ) με την αύξηση του όγκου αλιευτικού σκάφους. Το μέγιστο ποσοστό για αυτά τα έργα είναι 40 %.
- Οι χώρες της ΕΕ πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις **ειδικές ανάγκες** της παράκτιας αλιείας μικρής κλίμακας στα προγράμματα του ΕΤΘΑΥ που εφαρμόζουν και να περιγράφουν τις δράσεις που απαιτούνται για την ανάπτυξή της.
- Οι χώρες της ΕΕ πρέπει να προσπαθούν να θεσπίζουν **απλουστευμένες διαδικασίες** για τις επιχειρήσεις παράκτιας αλιείας μικρής κλίμακας που υποβάλλουν αίτηση για στήριξη από το ΕΤΘΑΥ.

Πώς υποστηρίζει το ΕΤΘΑΥ τις εξόχως απόκεντρες περιοχές της ΕΕ;

Οι εξόχως απόκεντρες περιοχές αντιμετωπίζουν ειδικές **προκλήσεις** που συνδέονται με τον απόκεντρο χαρακτήρα, την τοπογραφία και το κλίμα τους. Ωστόσο, έχουν επίσης ειδικά **πλεονεκτήματα** βάσει των οποίων μπορούν να αναπτύξουν βιώσιμη γαλάζια οικονομία.

Στο πλαίσιο αυτό, το ΕΤΘΑΥ εστιάζει συγκεκριμένα σε αυτές τις περιοχές.

- Οι οικείες χώρες της ΕΕ (Γαλλία, Πορτογαλία και Ισπανία) καταρτίζουν **σχέδιο δράσης** για καθεμιά από τις εξόχως απόκεντρες περιοχές τους. Εκπονούν **στρατηγική** για την **ανάπτυξη τομέων της βιώσιμης γαλάζιας οικονομίας**, συμπεριλαμβανομένων της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας. Οι χρηματοδοτικοί πόροι προορίζονται συγκεκριμένα για τη συμβολή στην υλοποίηση των σχεδίων δράσης.

- Το ΕΤΘΑΥ μπορεί να καταβάλει οικονομική αποζημίωση σε οικονομικούς φορείς από τις εξόχως απόκεντρες περιοχές για τις πρόσθετες δαπάνες που αντιμετωπίζουν στην αλιεία, την καλλιέργεια, τη μεταποίηση ή την εμπορία προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας λόγω της ειδικής κατάστασης των περιοχών αυτών.
- Τα έργα που εκτελούνται στις εξόχως απόκεντρες περιοχές μπορούν να εξασφαλίσουν **υψηλό ποσοστό δημόσιας ενίσχυσης (85 %)**.

Είναι η ερασιτεχνική αλιεία επιλέξιμη για στήριξη από το ΕΤΘΑΥ;

Η ερασιτεχνική αλιεία καλύπτει τις μη εμπορικές αλιευτικές δραστηριότητες στο πλαίσιο των οποίων χρησιμοποιούνται θαλάσσιοι έμβιοι υδάτινοι πόροι για αναψυχή, τουρισμό ή άθληση.

Οι ερασιτέχνες αλιείς είναι επιλέξιμοι για στήριξη υπό την προϋπόθεση ότι τα έργα τους συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων του ταμείου. Για παράδειγμα, μπορούν να συμμετάσχουν σε δράσεις που προστατεύουν το θαλάσσιο περιβάλλον και σε συμπράξεις για τον βιώσιμο θαλάσσιο τουρισμό σε τοπικές κοινότητες.

Πώς συμβάλλει το ΕΤΘΑΥ στην ανάπτυξη βιώσιμης γαλάζιας οικονομίας;

Η γαλάζια οικονομία καλύπτει τις παραδοσιακές και αναδυόμενες οικονομικές δραστηριότητες που συνδέονται με τους ωκεανούς, τις θάλασσες, τις ακτές και τα εσωτερικά ύδατα. Βασίζεται στην καινοτομία και στις επενδύσεις σε θαλάσσιες επιχειρήσεις που έχουν τη δυνατότητα δημιουργίας **θέσεων εργασίας** και αύξησης της **ανάπτυξης** στις τοπικές παράκτιες κοινότητες, π.χ. [βιοοικονομία](#), μοντέλα βιώσιμου τουρισμού, ανανεώσιμη ενέργεια με βάση τον ωκεανό, καινοτόμα ναυπηγεία και λιμενικές υπηρεσίες.

Το ΕΤΘΑΥ εστιάζει στις συνθήκες που καθιστούν εφικτή την ανάπτυξη της βιώσιμης γαλάζιας οικονομίας και την εξάλειψη των φραγμών που δυσχεραίνουν τη **διευκόλυνση των επενδύσεων** σε νέες αγορές, τεχνολογίες και υπηρεσίες.

Πιο συγκεκριμένα, υποστηρίζει:

- τη θαλάσσια διακυβέρνηση για τον συντονισμό των ανθρώπινων δραστηριοτήτων στη θάλασσα με βιώσιμο τρόπο (π.χ. μέσω του [«θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού»](#)),
- τη μεταφορά και την αξιοποίηση της έρευνας, της καινοτομίας και της τεχνολογίας σε ιδιωτικές επενδύσεις,
- την ανάπτυξη θαλάσσιων δεξιοτήτων,
- τη διάδοση περιβαλλοντικών και κοινωνικοοικονομικών δεδομένων για τους τομείς της θάλασσας και της ναυτιλίας,
- τη δημιουργία δεξαμενών έργων για τη μόχλευση ιδιωτικών επενδύσεων.

Πώς υποστηρίζει το ΕΤΘΑΥ τοπικές πρωτοβουλίες σε παράκτιες κοινότητες;

Η ανάπτυξη βιώσιμης γαλάζιας οικονομίας διαδραματίζει βασικό ρόλο στην ενίσχυση των τοπικών παράκτιων κοινοτήτων.

Ως προς αυτό, το ΕΤΘΑΥ υποστηρίζει **τοπικές συμπράξεις** σε διάφορους θαλάσσιους τομείς προκειμένου να δώσει τη δυνατότητα στις κοινότητες να μεγιστοποιήσουν τους περιβαλλοντικούς, πολιτιστικούς, κοινωνικούς και ανθρώπινους πόρους τους και **να αξιοποιήσουν τις ευκαιρίες** που προσφέρει η γαλάζια οικονομία στις συγκεκριμένες περιοχές τους.

Στο πλαίσιο του εργαλείου που ονομάζεται «**τοπική ανάπτυξη με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων**», τα ενδιαφερόμενα μέρη από την κοινότητα δημιουργούν μια «τοπική ομάδα δράσης» για την εκπόνηση και την υλοποίηση τοπικής στρατηγικής. Αυτό προάγει συλλογικές πρωτοβουλίες μικρής κλίμακας και προωθεί καινοτομίες που συμβάλλουν στην ανάπτυξη της τοπικής γαλάζιας οικονομίας και προστατεύουν το θαλάσσιο περιβάλλον.

Οι τοπικές συμπράξεις διασφαλίζουν την ισόρροπη συμμετοχή και εκπροσώπηση των οικείων ενδιαφερόμενων μερών από διάφορους τομείς. Μπορούν να εστιάσουν σε παραδοσιακούς τομείς (π.χ. αλιεία, υδατοκαλλιέργεια, τουρισμός) και/ή να ενισχύσουν την οικονομική διαφοροποίηση μέσω συνεργειών με αναδυόμενους θαλάσσιους τομείς (π.χ. [γαλάζια βιοοικονομία](#)).

Η «τοπική ανάπτυξη με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων» είναι διαθέσιμη σε οποιαδήποτε τοπική κοινότητα όπου η γαλάζια οικονομία έχει τη δυνατότητα να προσφέρει οικονομικές ευκαιρίες, μεταξύ άλλων και σε εσωτερικές περιοχές.

Πώς υποστηρίζει το ΕΤΘΑΥ το θεματολόγιο της ΕΕ για τη διεθνή διακυβέρνηση των ωκεανών;

Το 60 % των παγκόσμιων ωκεανών βρίσκεται εκτός εθνικών περιοχών δικαιοδοσίας. Άρα απαιτείται επιμερισμός της διεθνούς ευθύνης για τη διαχείρισή τους.

Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕ έχει σκοπό να προωθήσει τη βελτίωση της διαχείρισης των ωκεανών σε διμερές, περιφερειακό και πολυμερές επίπεδο στους εξής τομείς:

- καταπολέμηση της παράνομης, αδήλωτης και ανεξέλεγκτης αλιείας,
- μείωση της ανθρώπινης πίεσης που ασκείται στους ωκεανούς,
- δημιουργία των συνθηκών για βιώσιμη γαλάζια οικονομία,
- ενίσχυση της διεθνούς έρευνας για τη θάλασσα.

Αυτό συμβάλλει στην επίτευξη του [στόχου βιώσιμης ανάπτυξης αριθ. 14 του ΟΗΕ](#) («η διατήρηση και η βιώσιμη χρήση των ωκεανών, των θαλασσών και των θαλάσσιων πόρων για βιώσιμη ανάπτυξη») διασφαλίζοντας **υγιείς και ασφαλείς** ωκεανούς που υπόκεινται σε **βιώσιμη διαχείριση**.

Το ΕΤΘΑΥ υποστηρίζει δράσεις που εκτελούνται στο πλαίσιο διεθνών διαδικασιών, συμφωνιών και ιδρυμάτων που ρυθμίζουν και διαχειρίζονται ανθρώπινες δραστηριότητες στους ωκεανούς (π.χ. στο πλαίσιο της [σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για το δίκαιο της θάλασσας](#)).

Πώς συμβάλλει το ΕΤΘΑΥ στη ασφάλεια στη θάλασσα και στη συνεργασία στον τομέα της ακτοφυλακής;

Η προστασία των συνόρων και η ασφάλεια στη θάλασσα είναι ουσιώδη στοιχεία για τη δημιουργία **ασφαλών συνθηκών** για τη θαλάσσια οικονομία και την πρόληψη της παράνομης συμπεριφοράς η οποία είναι ζημιογόνα για το θαλάσσιο περιβάλλον.

Σε αυτόν τον τομέα, το ΕΤΘΑΥ υποστηρίζει τη θαλάσσια επιτήρηση και τη συνεργασία στον τομέα της ακτοφυλακής στο πλαίσιο του [«κοινού περιβάλλοντος ανταλλαγής πληροφοριών»](#) (ΚΠΑΠ), που διευκολύνει την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των δημόσιων αρχών που εμπλέκονται στην θαλάσσια επιτήρηση σε όλες τις χώρες της ΕΕ και των θεσμικών οργάνων της ΕΕ.

Εκτέλεση και παρακολούθηση

Ποιο είναι το ποσοστό της στήριξης από το ΕΤΘΑΥ (στο πλαίσιο της «επιμερισμένης διαχείρισης»);

Το σύνηθες μέγιστο ποσοστό της δημόσιας ενίσχυσης που χορηγείται στους δικαιούχους είναι **50 %**.

Ωστόσο, υπάρχουν **παρεκκλίσεις** ανάλογα με την **προστιθέμενη αξία** του έργου.

Για παράδειγμα:

- ισχύει χαμηλότερο ποσοστό (**40 %**) για **ορισμένες μεμονωμένες επενδύσεις** σε αλιευτικά σκάφη,
- ισχύει υψηλότερο ποσοστό (έως και **100 %**) για έργα που συνδυάζουν **καινοτομία, συλλογικό συμφέρον και συλλογικούς δικαιούχους**, καθώς και για εκείνα που σχετίζονται με την **προστασία της θαλάσσιας βιοποικιλότητας**,
- εκείνοι που ασχολούνται με την **παράκτια αλιεία περιορισμένης κλίμακας** μπορούν να λάβουν ενίσχυση σε ποσοστό **100 %** για τα περισσότερα έργα τους.

Το **μέγιστο ποσοστό συγχρηματοδότησης** (δηλ. το μερίδιο που καταβάλλει το ΕΤΘΑΥ επί της συνολικής δημόσιας δαπάνης ενός έργου) είναι **70 %**, με εξαίρεση την αποζημίωση σε ποσοστό 100 % που καταβάλλεται σε εξόχως απόκεντρες περιοχές για την κάλυψη πρόσθετων δαπανών (βλέπε το ερώτημα σχετικά με τις εξόχως απόκεντρες περιοχές).

Σε ποιον βαθμό είναι το ΕΤΘΑΥ απλούστερο από το προηγούμενο ταμείο, που κάλυψε την περίοδο 2014-2020 (το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας);

Το προηγούμενο ταμείο βασιζόταν σε ακριβή και άκαμπτη περιγραφή δυνατοτήτων χρηματοδότησης και κανόνων επιλεξιμότητας («μέτρα»). Ως εκ τούτου, η εκτέλεσή του ήταν περίπλοκη για τις χώρες της ΕΕ και τους δικαιούχους.

Το ΕΤΘΑΥ βασίζεται σε **απλούστερη δομή** χωρίς άκαμπτα μέτρα, χρησιμοποιώντας τις εξής προσεγγίσεις:

- Έχει **4 προτεραιότητες** που περιγράφουν το συνολικό πεδίο στήριξης σύμφωνα με τους στόχους της ΚΑΠ, της θαλάσσιας πολιτικής της ΕΕ και του θεματολογίου της ΕΕ για τη διεθνή διακυβέρνηση των ωκεανών:
 - 1) την **προώθηση της βιώσιμης αλιείας, καθώς και της αποκατάστασης και της διατήρησης των υδάτινων βιολογικών πόρων,**
 - 2) την **προώθηση δραστηριοτήτων βιώσιμης υδατοκαλλιέργειας, καθώς και της μεταποίησης και της εμπορίας προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, συμβάλλοντας έτσι στην επισιτιστική ασφάλεια στην Ένωση,**

- 3) την προώθηση μιας βιώσιμης γαλάζιας οικονομίας στις παράκτιες, τις νησιωτικές και τις εσωτερικές περιοχές, και την προαγωγή της ανάπτυξης κοινοτήτων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας,
 - 4) την ενίσχυση της διεθνούς διακυβέρνησης των ωκεανών και την καθιέρωση ασφαλών, προστατευμένων, καθαρών θαλασσών και ωκεανών που υπόκεινται σε βιώσιμη διαχείριση.
- Κάθε προτεραιότητα αποτελείται από **ειδικούς στόχους**, που περιγράφουν γενικά το επιχειρησιακό πεδίο της στήριξης σε διάφορους θεματικούς τομείς (π.χ. προστασία της βιοποικιλότητας, προώθηση της βιώσιμης υδατοκαλλιέργειας, συλλογή επιστημονικών δεδομένων).
 - **Ισχύουν περιορισμένοι κανόνες επιλεξιμότητας σε επίπεδο ΕΕ**. Επαφίεται στις χώρες της ΕΕ να αναπτύξουν, στο πλαίσιο των εθνικών προγραμμάτων του ΕΤΘΑΥ που εφαρμόζουν, κατάλληλα μέσα για την επίτευξη των στόχων που ορίζονται σύμφωνα με τις 4 προτεραιότητες. Διαθέτουν ευελιξία για τον καθορισμό των κανόνων επιλεξιμότητας.
 - **Ισχύουν όροι και περιορισμοί για ορισμένα είδη επιδοτήσεων**. Ο κανονισμός για το ΕΤΘΑΥ περιλαμβάνει κατάλογο μη επιλέξιμων δράσεων για την αποφυγή αρνητικών επιπτώσεων στη βιωσιμότητα (π.χ. επενδύσεις που αυξάνουν την αλιευτική ικανότητα). Επιπλέον, ορισμένες κατηγορίες επιδοτήσεων για τον αλιευτικό στόλο υπόκεινται σε ειδικούς κανόνες επιλεξιμότητας που αποσκοπούν στη διασφάλιση της συνέπειας προς τους στόχους διατήρησης της ΚΑΠ (π.χ. όταν εγκαθίσταται νέα μηχανή σε ένα αλιευτικό σκάφος, αυτή δεν μπορεί να έχει μεγαλύτερη ισχύ από εκείνη που αντικαθιστά).
 - **Παρακολούθηση των επιδόσεων**: η εκτέλεση του ΕΤΘΑΥ παρακολουθείται με βάση δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων. Οι χώρες της ΕΕ αναφέρουν την πρόοδο που σημειώνεται όσον αφορά την επίτευξη των στόχων που ορίζονται στα προγράμματά τους, και στην ετήσια συνεδρίαση επανεξέτασης συζητούν με την Επιτροπή την πρόοδο που έχει σημειωθεί ως προς εκτέλεση. Έτσι καθίσταται δυνατός ο έγκαιρος εντοπισμός δυνητικών προβλημάτων εκτέλεσης και προσδιορίζονται διορθωτικές ενέργειες όταν αυτές κρίνονται απαραίτητες.

Πώς αξιολογεί η Επιτροπή τα προγράμματα του ΕΤΘΑΥ προτού τα εγκρίνει;

Στο πλαίσιο της «επιμερισμένης διαχείρισης», κάθε χώρα της ΕΕ καταρτίζει ένα ενιαίο εθνικό πρόγραμμα, το οποίο εγκρίνει η Επιτροπή κατόπιν ενδεδειγμένης αξιολόγησης. Κατά την εν λόγω αξιολόγηση, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη τη συνεισφορά του προγράμματος στην επίτευξη των κοινών προτεραιοτήτων του ΕΤΘΑΥ και των κάτωθι στόχων:

- Ανθεκτικότητα,
- πράσινη μετάβαση,
- ψηφιακή μετάβαση,
- περιβαλλοντική, οικονομική και κοινωνική βιωσιμότητα,
- μετριασμός της κλιματικής αλλαγής και προσαρμογή σε αυτήν,
- ανάπτυξη βιώσιμης παράκτιας αλιείας μικρής κλίμακας.

Η Επιτροπή αξιολογεί επίσης τα προγράμματα με βάση την [ανάλυση θαλάσσιων λεκανών](#), ένα δημόσιο έγγραφο που παρουσιάζει τις βασικές προκλήσεις κάθε θαλάσσιας λεκάνης όσον αφορά τους στόχους της ΚΑΠ. Η ανάλυση έχει σκοπό να προσφέρει καθοδήγηση στις χώρες της ΕΕ για την αντιμετώπιση κοινών προκλήσεων που αφορούν τις θαλάσσιες λεκάνες στα προγράμματά τους.

Πώς είναι δομημένα τα εθνικά προγράμματα του ΕΤΘΑΥ;

Ένα εθνικό πρόγραμμα του ΕΤΘΑΥ αποτελεί **στρατηγικό χάρτη πορείας για τις δημόσιες επενδύσεις** για την περίοδο 2021-2027. Περιγράφει εξατομικευμένες δράσεις οι οποίες ανταποκρίνονται στις ειδικές προκλήσεις που εντοπίζει η χώρα της ΕΕ όσον αφορά τις κοινές προτεραιότητες της ΕΕ για τη θαλάσσια βιοποικιλότητα, τη θαλάσσια πολιτική και τη βιώσιμη αλιεία και υδατοκαλλιέργεια.

Τα προγράμματα περιλαμβάνουν **4 κύριες ενότητες**:

- Ο **προσδιορισμός των αναγκών**: αυτές εντοπίζονται βάσει ανάλυσης των πλεονεκτημάτων, των αδυναμιών, των ευκαιριών και των απειλών.
- Η **ανάπτυξη κατάλληλων δράσεων**: οι χώρες της ΕΕ περιγράφουν ειδικές δράσεις που ανταποκρίνονται στις ανάγκες τους με τη στήριξη του ΕΤΘΑΥ.
- Ο **καθορισμός στόχων** για την παρακολούθηση της εκτέλεσης και των αποτελεσμάτων: οι χώρες της ΕΕ καθορίζουν στόχους βάσει δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων οι οποίοι πρέπει να αντανακλούν τον αναμενόμενο αντίκτυπο των δράσεων που υποστηρίζονται από το ΕΤΘΑΥ.
- Η **κατανομή των χρηματοδοτικών πόρων** μεταξύ των ειδικών στόχων του ταμείου σύμφωνα με τη συνολική στρατηγική του προγράμματος.

Πώς πραγματοποιείται η παρακολούθηση της εκτέλεσης του ΕΤΘΑΥ;

Η εκτέλεση του ΕΤΘΑΥ παρακολουθείται συνεχώς με διαφανή τρόπο.

- Οι χώρες της ΕΕ αναφέρουν δύο φορές ετησίως τις τιμές των δεικτών που επιλέγονται στα προγράμματα του ΕΤΘΑΥ που εφαρμόζουν. Οι πληροφορίες αυτές αθροίζονται σε επίπεδο ΕΕ και τίθενται στη διάθεση του κοινού.
- Οι χώρες της ΕΕ αναφέρουν πέντε φορές ετησίως τον αριθμό των επιλεγθέντων έργων και το χρηματοοικονομικό τους κόστος. Οι πληροφορίες αυτές αθροίζονται σε επίπεδο ΕΕ και τίθενται στη διάθεση του κοινού. Αναλύονται επίσης σύμφωνα με τους θεματικούς τομείς.
- Οι χώρες της ΕΕ αναφέρουν δύο φορές ετησίως τα λεπτομερή χαρακτηριστικά κάθε έργου και κάθε δικαιούχου. Η Επιτροπή χρησιμοποιεί αυτές τις πληροφορίες για τη σύνταξη τακτικών ειδικών εκθέσεων.

- Η Επιτροπή συζητά την εκτέλεση του ΕΤΘΑΥ με κάθε χώρα της ΕΕ στο πλαίσιο ετήσιας συνεδρίασης επανεξέτασης. Η συνεδρίαση αυτή έχει σκοπό να εντοπίζει δυνητικά προβλήματα στο εθνικό πρόγραμμα του ΕΤΘΑΥ και διορθωτικές ενέργειες όταν αυτές κρίνονται απαραίτητες.
- Έως την 30ή Ιουνίου 2029, κάθε χώρα της ΕΕ θα αξιολογήσει το πρόγραμμα του ΕΤΘΑΥ που εφαρμόζει προκειμένου να εκτιμήσει τον αντίκτυπό του.
- Έως το τέλος του 2024 και στη συνέχεια έως το τέλος του 2031, η Επιτροπή θα αξιολογήσει την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα, τη συνάφεια, τη συνοχή και την προστιθέμενη αξία για την ΕΕ του ΕΤΘΑΥ συνολικά.